

Eksamen i : MA 001 BRUKARKURS I MATEMATIKK

Dato : Onsdag 6. januar 1993

Eksamenstid : 6 timar

Vekttal : 5 Tillatne hjelpemiddel:
Kalkulator, lærebok

Sensur : Onsdag 20. januar 1993

Oppgavesettet er på 2 sider og har 6 oppgåver.

Oppgåve 1.

Den radioaktive isotopen thorium-234 brytast ned (desintegrerer) i samsvar med differensiallikninga

$$(*) \quad \frac{dy}{dt} = -ay$$

der a er ein positiv konstant og $y = y(t)$ er mengda av thorium-234 ved tida t .

- Løys differensiallikninga (*) og finn halveringstida for thorium-234 (i dagar) når det er kjent at 100 mg av stoffet etter 7 dagar er redusert til 82,04 mg.
- I ein behaldar med 100 mg thorium-234 ved tida $t = 0$ vert det tilført 1 mg av isotopen pr. dag. La $y(t)$ vere mengda thorium-234 i behaldaren ved tida t . Rekn ut $y(t)$ og finn grenseverdet $y(t)$ går mot når $t \rightarrow \infty$.

Oppgåve 2.

- Skriv $z = \frac{1}{2} + \frac{1}{2}\sqrt{3}i$ på forma re^{iv} , ($r \geq 0, v \in [0, 2\pi)$) og finn $\sqrt{z}$. Skriv så $\sqrt{z}$ på forma $x + yi$, ($x, y \in \mathbf{R}$).
- Løys andregradslikninga

$$z^2 + 2z + \frac{1}{2} - \frac{1}{2}\sqrt{3}i = 0.$$

Merk av løysningane i det komplekse planet.

Oppgåve 3.

Folketalet i eit land aukar med 3% pr.  r. Kor stor prosentvis vekst pr.  r må landet sitt brutto nasjonalprodukt (BNP) ha for at per capita inntekta (= BNP/folketalet) skal doblast på 20 år?

Oppgåve 4.

Løys differensiallikningssystemet

$$\begin{aligned}x' &= 2x - 2y \\y' &= 2x - 3y.\end{aligned}$$

Oppgåve 5.

Ein skal lage ei eske utan lokk med eit gitt samla areal A av botnen og sideflatene. Kall sidekantane i den rektangulære botnen x og y .

a) Vis at volumet V av eska er gitt ved

$$V = \frac{Axy - x^2y^2}{2(x + y)}$$

b) Finn x og y slik at volumet blir størst mogeleg og rekn ut dette volumet. (Du kan gå ut frå at eit slikt maksimum for V finnast.)

Oppgåve 6.

I ein modell for ryktespreiing i eit samfunn på B individ går ein ut frå at talet $x = x(t)$ på individ som kjenner eit visst rykte ved tida t tilfredsstillar differensiallikninga

$$(*) \quad \frac{dx}{dt} = ax(B - x)$$

der a er ein positiv konstant.

a) La N_0 vere talet på individ som kjenner ryktet ved tida $t = 0$. Finn l ysninga av (*) uttrykt ved a, B, N_0 og t .

b) Eit rykte om at eit større flyselskap stod på randa av konkurs byrja å spreie seg blant ei gruppe aksjemeklarar. Ved tida $t = 0$ kjende 10% av alle meklarane ryktet, og 2 timar seinare var det 25% som kjende det. Kor lang tid gjekk det f r 75% av aksjemeklarane kjende ryktet når vi går ut frå at ryktet spreidde seg i samsvar med (*)?

MERK. Studentane må gjere seg kjent med sensuren ved å opps kje sensuroppslaga. Eksamenskontoret eller instituttet kan diverre ikkje svare på spørsmål om sensur.